

ВИДОВИЙ СКЛАД ТА БІОМОРФОЛОГІЯ РОСЛИН БОЛОТНОГО КОМПЛЕКСУ «УРОЧИЩЕ ГОРОДИЩЕ» НПП «ПРИП'ЯТЬ-СТОХІД»

**Краснодемський Роман*, Кузьмішина Ірина*, Шукалович
Ольга****

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі
Українки, **Національний природний парк «Прип'ять-Стохід»

Однозначного визначення терміну "болото" немає. В широкому розумінні болото – це надмірно зволожена ділянка суші з застійним водним режимом, на якій відбувається нагромадження рослинних решток, що не розклалися. Широкомасштабна меліорація боліт на Україні викликала зменшення їх площ, скорочення ареалів багатьох видів флори, інсуляризацію і фрагментацію болотної рослинності, що спричинило необхідність вивчення характеру сукцесійних змін і наукового обґрунтування її охорони. Обстеження боліт українського Полісся в 50-х роках ХХ століття проводилися Є. М. Брадїс, Л. С. Балашевим, С. Ю. Поповичем [2].

Болотні комплекси в національному природному парку «Прип'ять-Стохід» охоплюють значні площі. НПП «Прип'ять-Стохід» площею 39315,5 га знаходиться в північно-східній частині Любешівського району Волинської області. Згідно геоботанічного районування України (1977), територія НПП «Прип'ять-Стохід» належить до Ратнівсько – Любешівського (Верхньоприп'ятського) геоботанічного району Західнополіського округу соснових та дубово-соснових лісів та евтрофних боліт Українського Полісся [3]. Значне місце у вивченні рослинного покриву парку посіли праці Т.Л.Андриєнко, О.І. Прядко, М.В. Хими́на [1]. Необхідність вивчення видового розмаїття болотної рослинності НПП «Прип'ять-Стохід» зумовило актуальність теми дослідження.

Мета роботи – вивчення болотного флороценокомплексу урочища "Городище" національного природного парку «Прип'ять-Стохід».

В ході польових досліджень 2016 р., проведених в урочищі "Городище" площею 10 га, що розташовано на лівому березі р. Прип'ять і представлене двома ділянками – суходолом

та болотним масивом, що відділений від річки прирусловим валом, нами було виявлено 37 видів судинних рослин болотного фітоценозу. У систематичному плані вони належать до трьох відділів (*Equisetophyta*, *Polypodiophyta*, *Magnoliophyta*), чотирьох класів, 21 родини та 31 роду. Найбільш насиченими на види родинами є *Rosaceae* (5 видів, або 13,5 % від загальної кількості видів) та *Poaceae* (4 види; 10,8 %). Біоморфологічний аналіз за класифікацією життєвих форм І.Г. Серебрякова засвідчив абсолютне переважання трав'янистих багаторічників (31 вид; 83,8 %). Інші життєві форми представлені деревними рослинами (дерев нараховано 4 види (10,8 %), кущів – 2 види (5,4 %). Обстежений болотний фітоценоз відрізняється добрим розвитком та багатим видовим складом, що притаманне флористичним комплексам низинних евтрофних боліт.

У північно-східній частині болота нами виявлено ценопопуляцію *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo, що перебуває під охороною Червоної книги України із статусом "вразливий" [4]. Три особини пальчатокорінника були у пригніченому стані, причому для популяції виду на території НПП взагалі цього року характерна низька кількість особин в генеративному стані.

Отже, за результатами досліджень ми вважаємо рослинність болота урочища "Городище" НПП «Прип'ять-Стохід» евтрофною, а болото – низинним. Слід встановити моніторинг за ценопопуляцією *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo.

1. Андрієнко Т.Л. Національний природний парк „Прип'ять-Стохід”. Рослинний світ / Т.Л.Андрієнко, О.І.Прядко, Р.Я. Арап, М.О. Коніщук. – К.: Фітосоціоцентр, 2009. – 86 с.

2. Брадїс Є.М. Болота УРСР / Є. М. Брадїс, Г. Ф. Бачурїна. – К.: Наук. думка, 1969. – 242 с.

3. Геоботанічне районування Української РСР / [відп.ред. А.І. Барбарич]. – К.: Наук, думка, 1977. – 303 с.

4. Кузярін О.Т. Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний) *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo s.l. / О.Т. Кузярін, І.А. Тимченко, О.В. Лукаш, С.М. Панченко, О.М. Байрак, М.С. Козир // Червона книга України. Рослинний світ/ [за ред. Я.П. Дїдуха]. – К.: Глобалконсалтинг, 2009.– С. 168.